

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

НАКАЗ

10 серпня 2024 року

№ 11563

Київ

**Про затвердження Методичних
рекомендацій щодо застосування
смартспеціалізації на регіональному рівні**

Відповідно до пункту 8 Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816, Положення про Міністерство економіки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 459 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124), з метою підвищення конкурентоспроможності галузей промисловості на регіональному рівні

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо застосування смартспеціалізації на регіональному рівні, що додаються.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра економіки України згідно з розподілом функціональних обов'язків.

Виконувач обов'язків Міністра

Тарас КАЧКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства економіки

від 10 вересня 2024 року № 14563

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо застосування смартспеціалізації на регіональному рівні

I. Загальні положення

1. Методичні рекомендації щодо застосування смартспеціалізації на регіональному рівні (далі – Методичні рекомендації) розроблені на виконання пункту 8 Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816, з урахуванням визначених Європейською Комісією Рамкових підходів щодо смартспеціалізації для країн розширення та сусідства Європейського Союзу (Smart Specialisation Framework for EU Enlargement and Neighbourhood Countries).

2. Методичні рекомендації розроблено з метою надання методичної допомоги Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, іншим заінтересованим сторонам під час підготування проектів регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації на засадах смартспеціалізації, а саме під час формування окремих стратегічних цілей та завдань щодо визначення видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал, з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні.

3. У цих Методичних рекомендаціях терміни вживаються в таких значеннях:

смартспеціалізація – підхід стратегічного планування регіонального розвитку і визначення сфер втручання, що забезпечує економічне зростання та базується на розкритті інноваційного потенціалу, унікальності наявних активів, конкурентних переваг регіону, найбільш ефективному їх використанні;

пріоритет смартспеціалізації – перспективний для регіону вид економічної діяльності, що має інноваційний потенціал, є унікальним та представлений у вигляді інноваційної продукції, технології або процесу, для виходу на зовнішній ринок та підвищення конкурентоспроможності регіону;

процес підприємницького відкриття – інклюзивний та інтерактивний аналіз виявлення сильних сторін регіону у сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом взаємодії всіх заінтересованих сторін, у тому числі представників органів державної влади та місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, науки та громадськості.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених у Законі України “Про засади державної регіональної політики”, постанові Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816 “Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів”.

4. Пріоритети смартспеціалізації регіону рекомендується визначати та впроваджувати у стратегічне планування розвитку регіону з метою:

- забезпечення сталого розвитку регіону;
- підвищення ефективності використання внутрішніх і зовнішніх ресурсів;
- підвищення рівня конкурентоспроможності економіки регіону та приєднання до глобальних ланцюгів доданої вартості;
- виявлення та розвиток конкурентних переваг регіону та реалізації його інноваційного потенціалу;
- забезпечення продуктивного діалогу та взаємодії суб'єктів господарювання, науки і органів державної влади та місцевого самоврядування в процесах економічного розвитку регіону;
- підвищення ефективності управління інноваційними процесами в регіоні;
- залучення інвестицій у розвиток регіону;
- сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в регіоні (далі – МСП);
- збільшення експортного потенціалу регіону з високою доданою вартістю;
- формування та підтримки ефективного функціонування виробничих кластерів у регіоні;
- стимулювання розвитку науково-технічного потенціалу регіону та інноваційної інфраструктури для забезпечення соціально-економічного розвитку регіону;
- ефективного використання та нарощування людського потенціалу і адаптації системи професійної підготовки та освіти в регіоні.

5. Під час розроблення регіональних стратегій і планів заходів на засадах смартспеціалізації рекомендується дотримуватися таких принципів:

- концентрація знань – зосередження зусиль на обмеженій кількості пріоритетних видів економічної діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності регіонів;
- інноваційна спрямованість – визначення окремих напрямів та завдань регіональної стратегії розвитку з метою прийняття та впровадження технологій, продукції або послуг, а також організаційно-технічних рішень з урахування наявного інноваційного потенціалу регіону та можливостей його нарощування;

відкритість – забезпечення залучення заінтересованих представників, зокрема суб'єктів підприємництва, наукових установ, закладів вищої освіти та громадських об'єднань до процесу розроблення та реалізації регіональної стратегії;

паритетність – створення рівних можливостей для висловлення позицій учасниками процесу розроблення та реалізації регіональної стратегії розвитку та забезпечення максимального врахування їх інтересів під час розроблення та реалізації регіональної стратегії розвитку;

координація – взаємозв'язок та узгодженість регіональної стратегії розвитку з довгостроковими стратегіями, планами і програмами розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;

доповнюваність – забезпечення взаємозв'язку науки, освіти, виробництва, фінансових ресурсів;

диверсифікація – можливість створення нових видів економічної діяльності у визначених галузях економіки;

вузька спеціалізація – обмеження переліку видів економічної діяльності, вибір яких зумовлений перспективними можливостями регіону та які провадитимуться на внутрішньому і зовнішньому ринках.

II. Організація та управління процесом визначення пріоритетів смартспеціалізації

1. Для організації та управління процесом визначення пріоритетів смартспеціалізації регіону Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями рекомендується утворити експертну групу, до складу та роботи якої рекомендується залучати представників органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, науки та громадськості.

Про утворення експертної групи рекомендується повідомити в засобах масової інформації та на офіційному вебсайті Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій. Розробник проекту регіональної стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації може звернутися до потенційних учасників процесу формування стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації, з пропозицією взяти участь у визначенні смартспеціалізації регіону як членів робочої групи або в обговоренні окремих питань.

2. Учасниками процесу визначення пріоритетів смартспеціалізації регіону рекомендується вважати:

1) представників Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування;

2) суб'єктів господарювання (бюджетоутворюючі підприємства, представники малого та середнього підприємництва, стартапи, компанії, які

швидко розвиваються, субпідрядні організації, соціальні підприємства, підприємства, що займаються аутсорсингом, інноваційні центри, технопарки, технополіси, інноваційні бізнес-інкубатори, банки, інвестиційні консультанти, венчурні фонди тощо);

3) наукові установи, заклади вищої освіти, регіональні наукові центри, тощо;

4) бізнес-асоціації, агенції регіонального розвитку, інституції місцевого розвитку, інші громадські організації, асоціації органів місцевого самоврядування;

5) проекти та програми міжнародної технічної допомоги;

6) регіональні центри зайнятості, індустріальні парки.

3. До основних завдань експертної групи рекомендується віднести:

забезпечення взаємодії всіх заінтересованих сторін під час процесу вибору пріоритетів смартспеціалізації на підставі узагальнених результатів аналізу економічного, інноваційного та наукового потенціалу, експертних та прогнозних оцінок;

загальну координацію всіх етапів визначення пріоритетів смартспеціалізації регіону, у тому числі процесу підприємницького відкриття;

взаємодію з розробником проектів регіональної стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації, експертними групами інших регіонів з метою обміну досвідом та знаннями;

налагодження комунікації з представниками суб'єктів господарювання, науки та громадськості щодо процесу визначення пріоритетів смартспеціалізації регіону;

участь у розробленні проектів регіональної стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації щодо обґрунтування та впровадження визначених пріоритетів смартспеціалізації регіону;

підготування пропозицій щодо механізмів реалізації цілей та завдань регіональної стратегії розвитку, визначених на засадах смартспеціалізації;

координацію процесу формування системи моніторингу та оцінки результативності досягнення стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації;

підготування матеріалів для проведення зустрічей із представниками суб'єктів господарювання, науки та громадськості, а також звіту (протокольних рішень) про їх результати.

4. Рішення, прийняті на засіданні, рекомендується фіксувати у протоколі засідання та забезпечувати його оприлюднення на офіційному вебсайті Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

III. Етапи визначення пріоритетів смартспеціалізації регіонів

1. Процес визначення пріоритетів смартспеціалізації регіонів рекомендується здійснювати такими етапами:

1) аналітичний етап (проведення аналізу економічного, наукового та інноваційного потенціалу регіону);

2) процес підприємницького відкриття та визначення пріоритетів смартспеціалізації;

3) розроблення механізмів упровадження пріоритетів смартспеціалізації;

4) розроблення системи моніторингу та оцінки результативності досягнення стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації.

Зазначені етапи можуть бути реалізовані як послідовно, так і паралельно (у разі якщо до процесу визначення пріоритетів смартспеціалізації долучаються нові учасники або додатковий аналіз розкриває нереалізований попередньо потенціал, або поточні проекти регіонального розвитку мають результати, які можуть змінити базовий контекст смартспеціалізації в ході її визначення).

Етап 1. Аналітичний етап

1. Смартспеціалізація базується на ретельному аналізі регіональної економіки, структури наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Метою такого аналізу є, водночас, оцінка вже наявних ресурсів (активів) регіону та перспектив щодо його подальшого розвитку.

2. Для здійснення аналізу економічного, наукового та інноваційного потенціалу розробнику проекту регіональної стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації рекомендується провести збір необхідної інформації. Джерелами такої інформації можуть бути офіційні дані Держстату, інших центральних органів виконавчої влади, результати наукових досліджень, соціологічних обстежень, опитувань (анкетування, інтерв'ю) представників підприємств, експертних досліджень тощо.

3. Аналітичний етап включає кількісний та якісний аналіз даних.

4. Завданням кількісного аналізу даних є ідентифікація галузей економіки регіону з високим економічним та інноваційним потенціалом розвитку.

Для проведення кількісного аналізу рекомендується використовувати наявні статистичні дані згідно з КВЕД за такими показниками:

кількість підприємств;

кількість зайнятих осіб;

кількість працюючих осіб;

обсяг реалізованої продукції;

витрати на заробітну плату;

інші показники.

Рекомендований період аналізу показників становить 5–10 років.

Для проведення кількісного аналізу рекомендується використовувати таблиці (з використанням програми Microsoft Excel) за формами згідно з додатком.

Кількісний аналіз визначає перелік видів економічної діяльності (від 3 до 5), що мають найкращі перспективи розвитку в економіці конкретного регіону порівняно з іншими регіонами або країною в цілому та які демонструють економічний та інноваційний потенціал протягом досліджуваного періоду.

5. Складовим компонентом кількісного аналізу є аналіз наукового потенціалу регіону, що передбачає ідентифікацію з визначених видів економічної діяльності галузі, у яких сконцентровані патентні зразки, висока частка використання наукових розробок, публікацій тощо.

6. Якісний аналіз даних – процес перевірки, підтвердження і деталізації результатів кількісного аналізу даних для визначення попереднього переліку галузей економіки, у яких буде відбуватися визначення пріоритетів смартспеціалізації регіону в рамках процесу підприємницького відкриття.

Завданням аналізу є проведення детальної перевірки визначених за результатами кількісного аналізу видів економічної діяльності, доповнення відсутніх даних інформацією, яка не може бути визначена з використанням виключно статистичних даних, проведення якісного аналізу даних, оптимізація (зменшення) переліку обраних пріоритетів. На цьому етапі відбувається залучення заінтересованих учасників.

Для цього виду аналізу рекомендується застосовувати вторинне дослідження, опитування (анкетування в режимі онлайн або соціальне опитування), особисті інтерв'ю (у робочих групах, у телефонному режимі).

7. За результатами якісного аналізу даних експертна група визначає обмежений перелік видів економічної діяльності з високим економічним, науковим та інноваційним потенціалом після проведеного аналізу за кожною з галузей, які були ідентифіковані. Перевага повинна надаватися тим галузям, у яких відбувся максимальний збіг за результатами кількісного та якісного аналізу даних.

8. У разі якщо на етапі якісного аналізу даних виявлені інші галузі, яких за результатами кількісного аналізу даних не визначено чи щодо яких отримано низькі показники, експертна група може додатково перевірити таку галузь і за наявності переконливих аргументів додати її до переліку галузей для визначення пріоритетів смартспеціалізації регіону.

Етап 2. Процес підприємницького відкриття та визначення пріоритетів смартспеціалізації.

1. У рамках процесу підприємницького відкриття рекомендуємо здійснити процес перевірки, підтвердження і деталізації результатів кількісного аналізу даних для визначення попереднього переліку галузей економіки, у яких буде відбуватися визначення пріоритетів смартспеціалізації регіону.

Для процесу визначення пріоритетів смартспеціалізації рекомендується зосередитися на обмеженій кількості пріоритетів відповідно до регіонального потенціалу. Ці пріоритети будуть тими сферами наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, у яких регіон матиме змогу досягти результатів.

2. Головними критеріями під час вибору обмеженої кількості пріоритетів є:

наявність відповідних ресурсів (активів) та спроможності регіону (разом із профільними навичками та резервами робочої сили) до розвитку обраних секторів (галузей) та реалізації поставлених цілей;

потенційна здатність до диверсифікації цих галузей, міжгалузевих відносин або інших економічних сфер;

наявність критичної маси та/або критичного потенціалу в рамках кожного сектору/галузі;

місце регіону в процесах загальнодержавного соціально-економічного розвитку.

3. З метою здійснення процесу підприємницького відкриття та вибору пріоритетів смартспеціалізації регіону експертній групі рекомендується забезпечити проведення опитування представників суб'єктів господарювання, науки, органів державної влади, місцевого самоврядування, громадськості, з метою визначення перспектив функціонування тих чи інших видів економічної діяльності в регіоні.

Для організації зазначеного процесу можуть використовуватися такі методи комунікації з представниками суб'єктів господарювання, науки та громадськості: онлайн-презентації, обговорення окремих питань, комунікація через соціальні медіа, робочі візити до заінтересованих сторін, спільні семінари, відвідування промислових об'єктів, прес-конференції, перехресні зустрічі, зустрічі з представниками органів місцевої влади.

4. Фахове обговорення пріоритетів смартспеціалізації рекомендується проводити в підгрупах за відповідними напрямками.

Отримані результати та пропозиції підгруп рекомендується узгодити на засіданні експертної групи. Прийняті рішення рекомендується оформлювати відповідними протоколами.

5. Розробнику проєкту регіональної стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації рекомендується урахувати визначені пріоритети смартспеціалізації у проєкті регіональної стратегії розвитку, а саме:

основні результати аналізу економічного, наукового та інноваційного потенціалу регіону;

визначити не менше ніж одну стратегічну ціль регіональної стратегії, що передбачає досягнення оперативних цілей та завдань щодо розвитку обраних видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні;

установлювати індикатори (критерії) досягнення оперативних цілей.

6. Аналітичну частину (матеріали аналізу економічного, наукового та інноваційного потенціалу регіону) та матеріали за результатами взаємодії всіх заінтересованих сторін (протоколи зустрічей, нарад, фото, списки учасників,

посилання на вебресурси, що висвічували такі публічні події, у разі їх наявності) рекомендується розміщувати на офіційних вебсайтах Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Етап 3. Розроблення механізмів упровадження пріоритетів смартспеціалізації

1. Реалізація регіональної стратегії розвитку забезпечується шляхом розроблення та виконання відповідного плану заходів, програм і проєктів регіонального розвитку.

2. З метою впровадження пріоритетів смартспеціалізації під час підготовки проєкту плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку розробникові проєкту регіональної стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації рекомендується передбачити:

розроблення програми регіонального розвитку, що забезпечує досягнення стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації;

визначення переліку щорічних індикаторів (кількісних та/або якісних), які характеризують результативність реалізації програми регіонального розвитку та проєктів регіонального розвитку, що реалізуються в рамках програми.

Етап 4. Моніторинг та оцінка результативності досягнення стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації

1. Результати реалізації регіональних стратегій у частині досягнення стратегічних цілей, визначених на засадах смартспеціалізації, визначаються на підставі проведення моніторингу та оцінки результативності досягнення стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації (програм і проєктів регіонального розвитку).

Під час проведення моніторингу та оцінки результативності досягнення стратегічних цілей, визначених на засадах смартспеціалізації, рекомендується визначати стан їх виконання через відстеження стану та оцінювання результативності виконання відповідних програм і проєктів регіонального розвитку та їх вплив на соціально-економічний розвиток регіонів.

2. З метою проведення моніторингу та оцінки результативності досягнення стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації, рекомендується Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям у разі необхідності:

утворити відповідну моніторингову групу (підгрупу) або залучити до цього процесу агенцію регіонального розвитку, інші організації, установи;

визначити порядок унесення, перевірки та оприлюднення результатів проведення такого моніторингу та оцінки на своїх офіційних вебсайтах.

3. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації рекомендується здійснювати

аналіз стану виконання плану заходів (програм і проєктів регіонального розвитку, що забезпечують досягнення стратегічних цілей, визначених на засадах смартспеціалізації) на основі даних оперативних звітів та порівняння фактичних значень індикаторів (показників) оцінки результативності виконання планів заходів з їх прогнозованим значенням у відповідному періоді.

Результати аналізу включаються до підсумкового звіту щодо реалізації регіональної стратегії розвитку.

4. Оцінку результативності рекомендується складати відповідно до даних звіту про результати моніторингу. Оцінка результативності передбачає оцінку досягнення стратегічних цілей регіональних стратегій, визначених на засадах смартспеціалізації, яку рекомендується здійснювати шляхом порівняння фактичних значень індикаторів (показників) оцінки результативності виконання плану заходів з їх прогнозованим значенням у відповідному періоді.

Під час проведення оцінювання рекомендується залучати представників суб'єктів господарювання, науки та громадськості.

5. Під час оцінки результативності рекомендується:

порівняти фактичні значення індикаторів (показників) оцінки результативності реалізації плану заходів з їх прогнозованим значенням у відповідному періоді;

визначити проблемні питання та чинники, що мали вплив на реалізацію відповідних програм і проєктів регіонального розвитку;

запропонувати шляхи розв'язання визначених проблем;

визначити вплив реалізації програм і проєктів регіонального розвитку на динаміку основних показників соціально-економічного розвитку регіону.

6. За результатами моніторингу та оцінки результативності досягнення стратегічної цілі, визначеної на засадах смартспеціалізації, рекомендується підготувати пропозиції щодо:

доцільності продовження виконання проєктів регіонального розвитку;

уточнення індикаторів (показників) оцінки результативності реалізації плану заходів, обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання.

Зазначені пропозиції рекомендується обговорити із залученням представників суб'єктів господарювання, науки та громадськості, забезпечити висвітлення результатів моніторингу на офіційних вебсайтах Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та вжити заходів щодо врахування підготовлених пропозицій.

IV. Взаємодія та координація

1. З метою координації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо впровадження смартспеціалізації, підготовки пропозицій та рекомендацій щодо підвищення ефективності формування і реалізації

пріоритетів державної регіональної політики в частині стратегічних цілей регіонального розвитку, визначених на засадах смартспеціалізації, рекомендується утворення координаційного центру з питань упровадження смартспеціалізації (далі – координаційний центр), що є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, утвореним при Мінекономіки.

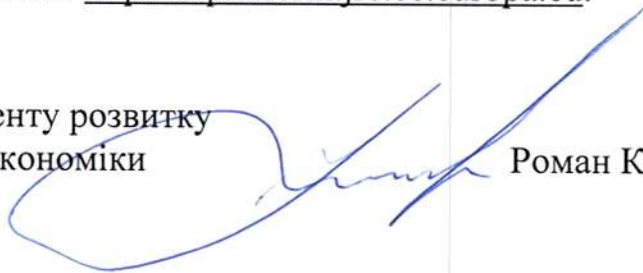
2. Положення про координаційний центр та його персональний склад затверджуються наказом Мінекономіки.

3. Під час визначення пріоритетів смартспеціалізації регіонів розробникам проекту регіональної стратегії розвитку та плану заходів з її реалізації, відповідним експертним, моніторинговим групам (підгрупам) рекомендується забезпечувати постійну взаємодію з іншими регіонами з метою отримання досвіду та обміну знаннями.

Формами такої взаємодії можуть бути спільні семінари, наради, круглі столи, проведені, зокрема, у режимі онлайн та презентації.

4. Рекомендується також ознайомлення з досвідом країн Європейського Союзу щодо визначення та впровадження смартспеціалізації, що є доступним на платформі Смарт Спеціалізації Європейського Союзу (Smart Specialization Platform) за посиланням: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu>.

Директор департаменту розвитку
реального сектору економіки

Роман КРОПИВНИЦЬКИЙ

	CF	CG	CH	CI	CJ	CK	CL	CM	CN	CO	CP	CQ
1	Кількість працівників (осіб)	Кількість працівників (осіб)	Кількість працівників (осіб)	Кількість працівників (осіб)	Кількість працівників (осіб)	Кількість працівників (осіб)	Зарплата в розрахунку на 1 працівника (грн)	Зарплата в розрахунку на 1 працівника (грн)	Зарплата в розрахунку на 1 працівника (грн)	Зарплата в розрахунку на 1 працівника (грн)	Зарплата в розрахунку на 1 працівника (грн)	Зарплата в розрахунку на 1 працівника (грн)
2	рік n+1	рік n+2	рік n+3	рік n+4	рік n+5	рік n-рік n+5	рік n+1	рік n+2	рік n+3	рік n+4	рік n+5	рік n-рік n+5
3	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)	Динаміка (%)
4												

Стовпець А пов'язаний зі стовпцем А аркуша «Вибір галузей». Цей стовпець визначає, які галузі включаються в аналіз (усі галузі зі значенням «2» у стовпці А).

Стовпці D-AI включають статистичні дані по країні, отримані від Держстату. Спочатку відображаються всі дані за перший рік звітного періоду (стовпці D-H), потім за наступний рік (стовпці I-M) і т. д. (стовпці AE-AI).

У стовпцях AJ-CQ обчислюються відсоткові частки, заробітна плата на одного працівника та процентні зміни.

Стовпці AJ-AO відображають дані про кількість підприємств за звітні роки.

У стовпцях AP-AU відображаються дані про кількість працівників за звітні роки.

Стовпці AV-BA обчислюють відсоткову частку працівників у регіоні для тих галузей, які були обрані для включення в аналіз, тобто всі регіони, виділені «2» в стовпці А.

У стовпцях BB-BC відображаються дані про витрати на заробітну плату («зарплата») за звітні роки.

Стовпці BN-BM обчислюють відсоткову частку витрат на заробітну плату в регіоні для тих галузей, які були обрані для включення в аналіз.

Стовпці BN-BS обчислюють середню заробітну плату шляхом ділення даних щодо витрат на заробітну плату на дані про кількість працівників.

Стовпці BT-BY обчислюють середню заробітну плату щодо заробітної плати в регіоні (= 100).

Стовпці BZ-CE обчислюють середню заробітну плату відносно заробітної плати у сукупності (= 100) (для України всі значення дорівнюють 100, ці стовпці стають актуальними для регіонів).

Стовпці CF-CJ обчислюють щорічну відсоткову зміну кількості працівників за звітні роки. У стовпці CK обчислюється відсоткова зміна кількості працівників за весь звітний період.

Стовпці CL-CP обчислюють щорічну відсоткову зміну середньої заробітної плати за звітні роки. У стовпці CQ обчислюється відсоткова зміна середньої заробітної плати за весь звітний період.

1.2. Аркуш «Регіон»

Структура аркуша ідентична структурі аркуша «Україна», і наведені вище пояснення також можуть бути використані для цього аркуша.

	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
1	Витрати на зарплату у розрахунку на 1 працівника (грн)	Витрати на зарплату у розрахунку на 1 працівника (грн)	Витрати на зарплату у розрахунку на 1 працівника (грн)	Витрати на зарплату у розрахунку на 1 працівника (грн)	Витрати на зарплату у розрахунку на 1 працівника (грн)	Витрати на зарплату у розрахунку на 1 працівника (грн)		>0 для не менші як 3 років і всього періоду	критерії	Зайнятість у відібраних галузях
2	рік n+1	рік n+2	рік n+3	рік n+4	рік n+5	весь звітний період		3		
3	по відношенню до галузі	по відношенню до галузі	по відношенню до галузі	по відношенню до галузі	по відношенню до галузі	по відношенню до галузі		по відношенню до регіону	та	%-розподіл
4							>0	xx	xx	xx%
5										
6										
7	x.x%	x.x%	x.x%	x.x%	x.x%	x.x%			x	

Стовпці D-I обчислюють річну зміну відсотків середньої заробітної плати відносно заробітної плати в регіоні за кожен рік та за весь звітний період (стовпець I).

Стовпець J підраховує, як часто відносна річна зміна у відсотках є позитивною (у стовпцях D-H). Вибирається галузь, якщо річна зміна у відсотках є позитивною щонайменше у 3 випадках (поріг червоним кольором у клітинці K2), і якщо ця зміна є позитивною протягом усього періоду (позитивний відсоток у стовпці I). Кількість вибраних галузей відображається у клітинці K4.

Стовпці MR обчислюють річну відсоткову зміну середньої заробітної плати порівняно із сукупною галуззю в країні та за весь період (стовпець R). У стовпці S підраховується, як часто відносна річна зміна у відсотках є позитивною (у стовпцях MQ). Вибирається галузь, якщо річна зміна у відсотках є позитивною щонайменше у 3 випадках (поріг червоним кольором у клітинці T2), і якщо зміна зайнятості є позитивною за весь період (позитивний відсоток у стовпці R). Кількість вибраних галузей показано в клітинці T4.

Якщо галузь відповідає обом критеріям зміни середньої заробітної плати, це відображається у стовпці U із позначкою «2» (виділені значення). Кількість вибраних галузей показано у клітинці U4. Клітинка V4 показує частку зайнятості у вибраних галузях.

1.8. Аркуш «Економічний потенціал» - узагальнені результати

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	
1	1 = 3 дані не обрано; 2 = обрано	КВЕД	Галузі	Зайнятість b	Зарплата	Обидва	КВЕД	Галузі	Розподіл регіональ ної зайнятост i	Зайнятість b зміни	Зарплата зміни	Обидва	КВЕД	Галузі	Розподіл регіональ ної зайнятост i	Обидва	КВЕД	Галузі	Розподіл регіональ ної зайнятост i
2																			
3	Фільм		xx	xx	xx			xx.x %	xx	xx	xx			xx.x %	x				xx.x %
4																			
5																			
6																			
7																			

Статистичний аналіз («перевірені сильні сторони»):

- стовпець D показує, чи було обрано галузь для працевлаштування;
- стовпець E показує, чи було обрано галузь для середньої заробітної плати;
- стовпець F показує, чи було вибрано галузь для обох критеріїв. Кількість вибраних галузей показано у клітинці F3;
- у клітинці I3 відображається частка зайнятості у вибраних галузях.

Динамічний аналіз («потенційний»):

- стовпець J показує, чи було обрано галузь для зміни зайнятості;
- стовпець K показує, чи було обрано галузь для середньої заробітної плати;
- стовпець L показує, чи було вибрано галузь для обох. Кількість вибраних галузей показано в клітинці L3;
- клітинка O3 показує частку зайнятості у вибраних галузях.

Стовпець P поєднує результати статичного та динамічного аналізу. Галузі, обрані у обох стовпцях F та L, відображаються з позначкою «1». Комірka S3 показує частку зайнятості для вибраних галузей.

Під час проведення аналізу для визначення галузей економіки, що мають високий потенціал розвитку, застосовується наступні критерії:

- 1) спеціалізація – визначає галузі, що мають переважаючий розвиток порівняно з іншими галузями та є більш важливими (вирішальними) для економіки регіону.

Спеціалізація вимірюється за допомогою коефіцієнта локалізації (LQ), що визначається як:

$LQ_i = (e_i / e) / (E_i / E)$, де

e_i = кількість зайнятих осіб (у промисловості) / (в регіональній економіці);

e = загальна кількість працюючих осіб в регіональній економіці;

E_i = кількість зайнятих осіб (у промисловості) / (в національній економіці);

E = загальна кількість працюючих у національній економіці.

Якщо за результатами розрахунків значення LQ становить:

вище 1 – це свідчить про високий рівень концентрації галузі в регіоні, частка зайнятості цієї галузі в регіоні перевищує частку зайнятості цієї галузі в Україні;

нижче 1 – показує низький рівень концентрації галузі, тобто частка зайнятості цієї галузі в регіоні нижча за частку зайнятості тієї самої галузі в Україні;

2) критична маса – за допомогою цього критерію передбачається визначення відносного розміру галузі в регіональній економіці:

$cm_i = e_i / e$, де:

cm_i = критична маса або відносний розмір галузі / в регіональній економіці;

e_i = кількість зайнятих у промисловості / в регіональній економіці;

e = загальна кількість працюючих в регіональній економіці.

3) витрати на заробітну плату на одного працюючого використовується як додатковий критерій вибору галузей з економічним потенціалом. Очікується, що високий (вище середнього) рівень заробітної плати буде більше сприяти економічному розвитку регіону:

$aw_i = w_i / e_i$

$aw = w / e$

$AW_i = W_i / E_i$, де:

aw_i = середня заробітна плата в промисловості / в регіональній економіці;

w_i = витрати на заробітну плату в промисловості / в регіональній економіці;

e_i = кількість зайнятих у промисловості / в регіональній економіці;

aw = середня заробітна плата в регіональній економіці;

w = витрати на заробітну плату в регіональній економіці;

e = загальна кількість працюючих в регіональній економіці;

AW_i = середня заробітна плата в промисловості / в національній економіці;

W_i = витрати на заробітну плату в промисловості / в національній економіці;

E_i = кількість зайнятих у промисловості / в національній економіці.

За результатами аналізу обираються галузі, в яких критична маса (cm_i) та спеціалізація для працевлаштування (LQ) є достатньо високими, і де середня заробітна плата є достатньо високою порівняно з середньою заробітною платою для всіх галузей промисловості області та тієї ж галузі в країні.

	P	Q	R	S	U	V	W	X
1	Продукти рік X, % Регион	Процес рік X, % Регион	Організаційні інновації рік X, % Регион	Маркетинг рік X, % Регион	Продукти рік H, % Регион	Процес рік H, % Регион	Організаційні інновації рік H, % Регион	Маркетинг рік H, % Регион
2								
3								
4								
5								
6								
7	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX

	Z	AA	AB	AC	AE	AF	AG	AH	AJ	AK	AL	AM	AO	AP	AQ	AR
1	Продукти рік X, %	Процес рік X, %	Організаційні інновації рік X, %	Маркетинг рік X, %	Продукти рік X, %	Процес рік X, %	Організаційні інновації рік X, %	Маркетинг рік X, %	Продукти рік H, %	Процес рік H, %	Організаційні інновації рік H, %	Маркетинг рік H, %	Продукти рік H, %	Процес рік H, %	Організаційні інновації рік H, %	Маркетинг рік H, %
2	Відносно до регіону	Відносно до регіону	Відносно до регіону	Відносно до регіону	Відносно до галузі	Відносно до галузі	Відносно до галузі	Відносно до галузі	Відносно до регіону	Відносно до регіону	Відносно до регіону	Відносно до регіону	Відносно до галузі	Відносно до галузі	Відносно до галузі	Відносно до галузі
3	1.25				1.25				1.25				1.25			
4																
5																
6																
7	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX

Стовпці E-H: відсоткова частка для 4 видів інновацій за рік X для України з аркуша «Україна Інн».

Стовпці J-M: відсоткова частка для 4 видів інновацій на рік H для України з аркуша «Україна Інн».

Стовпці P-S: відсоткова частка 4 видів інновацій за рік X для регіону (з аркуша «Регіон Інн»).

Стовпці U-X: відсоткова частка 4 видів інновацій за рік H для регіону (з аркуша «Регіон Інн»).

Стовпці Z-AC: відсоткова частка галузі відносно частки регіону за рік X для кожного з 4 типів інновацій (індекс спеціалізації).

Стовпці AE-AH: відсоткова частка галузі відносно частки тієї самої галузі по країні за рік X для кожного з 4 типів інновацій (індекс спеціалізації).

Стовпці AJ-AM: відсоткова частка галузі відносно частки регіону за рік H для кожного з 4 типів інновацій (індекс спеціалізації).

Стовпці AO-AR: відсоткова частка галузі відносно частки тієї самої галузі по країні за рік H для кожного з 4 типів інновацій (індекс спеціалізації).

2.4. Аркуш «Інноваційний потенціал»

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1 = 3 дані не обрано; 2 = обрано	КВЕД	Галузі	Інновації рік X	Інновації рік X	Інновації рік X	Інновації рік H	Інновації рік H	Інновації рік H	Інновації	Розподіл у регіональній зайнятості	КВЕД	Галузі	Інновації	Розподіл у регіональній зайнятості	КВЕД	Галузі
2			Відносно до регіону	Відносно до галузі	Обидва	Відносно до регіону	Відносно до галузі	Обидва	Обидва				не менш, ніж за 3 критерії			
3	Фільтр		x	x		x	x									
4	1		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x.x%			xx	x.x%		
5																
6																
7			x	x	x	x	x	x	x	x%			x	x%		

Стовпець D: визначає, чи має галузь інноваційний потенціал щодо регіону у році X, тобто принаймні 2 (поріг, встановлений у клітинці D3) з 4 індексів спеціалізації у стовпцях Z-AC (аркуш «Інновації») повинен бути вище порогового значення в клітинці Z3 (аркуш «Інновації»). Клітинка D4 показує кількість вибраних галузей.

Стовпець E: визначає, чи має галузь інноваційний потенціал відносно сукупної галузі в країні в році X, тобто принаймні 2 (поріг, встановлений у клітинці E3) з 4 індексів спеціалізації у стовпцях AE-AH (аркуш «Інновації») повинен бути вище порогового значення в клітинці AE3 (аркуш «Інновації»). Клітинка E4 показує кількість вибраних галузей.

Стовпець F: визначає, чи має галузь інноваційний потенціал у році X, якщо вона відповідає обом критеріям у стовпцях D та E: регіону присвоюється оцінка «1». Клітинка F4 показує кількість вибраних галузей.

Стовпець G: визначає, чи має галузь інноваційний потенціал щодо регіону у році H, тобто принаймні 2 (поріг, встановлений у клітинці G3) з 4 індексів спеціалізації у стовпцях AJ-AM (аркуш «Інновації») повинен бути вище порогового значення в клітинці AJ3 (аркуш «Інновації»). Клітинка G4 показує кількість вибраних галузей.

Стовпець H: визначає, чи має галузь інноваційний потенціал щодо сукупної галузі в країні у році H, тобто принаймні 2 (поріг, встановлений у клітинці H3) з 4 індексів спеціалізації у стовпцях AO-AR (аркуш «Інновації») повинен бути вище порогового значення в клітинці AO3 (аркуш «Інновації»). Клітинка H4 показує кількість вибраних галузей.

Стовпець І: визначає, чи має галузь інноваційний потенціал у році Н, якщо вона відповідає обом критеріям у стовпцях G та H: регіону присвоюється оцінка «1». Клітинка I4 показує кількість вибраних галузей.

Стовпець J: визначає, чи має галузь інноваційний потенціал як у році X, так і в році Н. Регіону присвоюється «1», якщо його було обрано в обох стовпцях F та I. Клітинка J4 показує кількість вибраних галузей. Клітинка K4 показує частку зайнятості регіону для вибраних галузей.

Стовпці L-M відображають коди КВЕД та назви галузей вибраних галузей.

Альтернативна методологія відбору показана у стовпцях N-Q, оскільки передача повних критеріїв як у році X, так і в році Н може бути занадто суворюю:

Стовпець N визначає, чи відповідає галузь щонайменше 3 з 4 критеріїв у стовпцях D, E, G та H: регіону присвоюється оцінка «1». Клітинка N4 показує кількість вибраних галузей. Клітинка O4 показує частку зайнятості регіону для вибраних галузей.

Стовпці P-Q відображають коди КВЕД та назви галузей для вибраних галузей.
